

DECIZIE

13 decembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând recursul declarat de Tofan Marin,
în cauza de contencios administrativ înaintată de Tofan Marin împotriva
Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru etică și disciplină,
persoană terță Hlopețchi Igor, cu privire la anularea actului administrativ,
împotriva încheierii din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Tofan Marin împotriva hotărârii din 22
iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 19 martie 2021, Tofan Marin a depus acțiune în contencios administrativ
împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru etică și
disciplină, persoană terță Hlopețchi Igor, cu privire la anularea actului administrativ
(f.d.2-5).

Prin hotărârea din 22 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a
respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Tofan Marin împotriva Uniunii
Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru etică și disciplină, persoană terță
Hlopețchi Igor, cu privire la anularea actului administrativ (f.d. 130, 137-142).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 14 iulie 2023, Tofan Marin
a declarat apel nemotivat, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii, cu
pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral, în sensul
declarat (f.d. 136).

Prin încheierea din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat
inadmisibil apelul înaintat de Tofan Marin împotriva hotărârii din 22 iunie 2023 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece apelantul nu a prezentat motivarea
apelului în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

La 13 noiembrie 2023, Tofan Marin a declarat recurs împotriva încheierii din
08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 153).

În motivarea recursului, s-a invocat faptul că recurentul a fost lipsit de dreptul
de acces liber la justiție, nefiind notificat corespunzător despre posibilitatea

înlăturării neajunsurilor în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Suplimentar, recurentul a făcut trimitere la normele art. 211-212 din Codul administrativ.

Astfel, Tofan Marin a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea încheierii instanței de apel, cu restituirea cauzei în instanța de apel spre rejudecare; constatarea faptului că recurentului nu i s-a acordat posibilitatea de a înlătura neajunsurile prin depunerea cererii de apel motivată; constatarea încălcării dreptului recurentului de acces la justiție; constatarea expedierii necorespunzătoare a corespondenței în adresa recurentului.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Tofan Marin este neîntemeiat și necesită a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 08 noiembrie 2023, aceasta fiind notificată recurentului prin intermediul poștei electronice la 09 noiembrie 2023 (f.d. 152).

Astfel, recursul declarat de Tofan Marin, înregistrat la 13 noiembrie 2023, este în termen (f.d. 153).

La 27 noiembrie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa participanților la proces copia recursului (f.d. 157).

La 12 decembrie 2023, persoană terță Hlopețchi Igor a depus referință asupra cererii de recurs, solicitând respingerea acesteia (f.d 159-163).

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarată inadmisibilă cererea de apel depusă de Tofan Marin împotriva hotărârii din 22 iunie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, din motiv că apelantul nu a depus apelul motivat.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că, dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost pronunțat la data de 22 iunie 2023 în ședința publică (f.d. 131), copia dispozitivului fiindu-i înmănată recurentului contra semnătură în aceeași zi (f.d. 132).

La 14 iulie 2023, cu respectarea art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Tofan Marin a depus apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând anularea hotărârii primei instanțe, și rezervându-și dreptul de a prezenta apelul motivat (f.d. 136).

La 26 septembrie 2023, hotărârea motivată a instanței de fond a fost notificată recurentului Tofan Marin prin intermediul poștei electronice (f.d. 143) și acesta a confirmat recepționarea mesajului (f.d. 146).

Astfel, se consideră că procedura de comunicare legală a hotărârii primei instanțe a fost respectată.

În astfel de circumstanțe, termenul limită de prezentare a motivării apelului a început să curgă la data de 27 septembrie 2023 și a expirat la data de 26 octombrie 2023, iar apelantul Tofan Marin nu și-a îndeplinit obligația pozitivă prevăzută de lege de a prezenta instanței cererea de apel motivată.

Instanța de recurs remarcă că art. 232 alin. (2) din Codul administrativ prevede termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului, în textul legii fiind specificat locul concret unde urmează a fi depusă motivarea – la instanța de apel.

Până la data de 26 octombrie 2023, Tofan Marin nu a depus motivarea apelului la Curtea de Apel Chișinău, în modul prevăzut de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 236 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ de declarare a apelului inadmisibil.

Este de menționat faptul că instanța de recurs verifică legalitatea și temeinicia încheierii la data pronunțării acesteia. Respectiv, la 08 noiembrie 2023, dată când a fost pronunțată încheierea recurată, instanța de apel nu dispunea de cererea de apel motivată sau oricare alte cereri din partea apelantului.

Instanța de recurs nu poate reține argumentul recurentului, potrivit căruia cererea de apel motivată nu a fost depusă în termen din motivul că instanța de apel urma să emită o încheiere prin care să-i acorde apelantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor, cu respectarea prevederilor art. 207 alin. (2) lit. h), art. 211-212 din Codul administrativ. Or, normele de procedură la care a făcut trimitere recurentul se referă la procedura în prima instanță, norme ce nu sunt aplicabile procedurii de apel. Astfel, recurentul urma să respecte prevederile art. 232 din Codul administrativ, întru evitarea sancțiunii procedurale prevăzute de art. 236 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ. Este de menționat faptul că legislația nu prevede în acest caz acordarea de către instanța de apel a unui termen pentru înlăturarea neajunsurilor din cererea de apel.

Completul de judecată menționează că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, recurentul/apelant avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă la îndeplinirea obligațiilor sale procesuale.

Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță și depunerea în modul și termenul prevăzut de lege a motivării apelului, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil.

În atare circumstanțe, declararea apelului depus de Tofan Marin ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În susținerea opiniei enunțate, completul de judecată amintește că art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a 12 Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Tofan Marin.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Tofan Marin.

Se menține încheierea din 08 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Tofan Marin împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova, Comisia pentru etică și disciplină, persoană terță Hlopetchi Igor, cu privire la anularea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă